

Katrien Janssens
Ilona Plichart

Van literaire beleving naar zelf schrijven met de Wablieft-boeken

Wablieft (www.wablieft.be) vraagt voor de *Wablieft*-boeken aan auteurs om speciaal voor onze lezers een nieuw boek te schrijven. Dat heeft de voorbije jaren een heel aanbod aan heel mooie en verschillende boeken opgeleverd. *Wablieft*-boeken worden vaak gebruikt in lessen Nt2. De boeken zijn er op verschillende niveaus, waardoor Nt2-cursisten op verschillende niveaus met deze boeken in aanraking kunnen komen.

Lesgevers grijpen vaak de beleving van de (literaire) tekst aan om hun cursisten beperkte en creatieve schrijfoefeningen aan te bieden. In dit artikel exploreren de auteurs graag; je kunt toewerken naar een persoonlijke tekst vanuit de beleving van een (literair) fragment.

We geven in dit artikel graag enkele voorbeelden, die ook door lesgevers in de praktijk al getest werden. Vooral de laatste lessuggestie sluit aan bij het thema van de Schrijfprijs Nt2: *Ontmoeten, hoe mijn wereld veranderde*.

Zin in meer lestips bij de *Wablieft*-boeken?

Op www.wablieft.be/boeken/lesmateriaal vind je bij elk *Wablieft*-boek een bundel met lestips.

Voorbeeld 1: creatief schrijven bij *Milan is alleen* – Ilona Plichart (*Wablieft*, 2013)

De *Wablieft*-beeldboeken (www.wablieft.be/boeken) zijn boeken met grote foto's in kleur en op elke bladzijde slechts enkele regels tekst. Op die manier bereiken we lezers voor wie de andere *Wablieft*-boeken nog te moeilijk zijn.

Dit boek gaat over Milan, alleenstaande vader, en zijn zoon Igor. Het is een mooie aanleiding om het te hebben over gezinsvormen. Immers, het reclamebeeld van moeder, vader, zoon en dochter is voor veel mensen ver van de realiteit.

stap 1

De deelnemers schrijven alle associaties die ze maken bij het woord *gezin* op een groot bord. (Of de begeleider noteert, als zelf schrijven moeilijk is.)

stap 2

De deelnemers omcirkelen op het werkblad de foto's waarop volgens hen een gezin staat. Dat doen ze individueel. (zie werkblad gezinsvormen op www.wablieft.be/boeken/lesmateriaal/lessen-bij-beeldboeken)

stap 3

Gesprek: Heeft iedereen hetzelfde aangeduid?

stap 4

De deelnemers krijgen de grote foto's met tekst. Ze lezen de teksten (individueel of in groep), of de begeleider leest voor. Gesprek: Zijn er mensen die hun werkblad willen aanpassen?

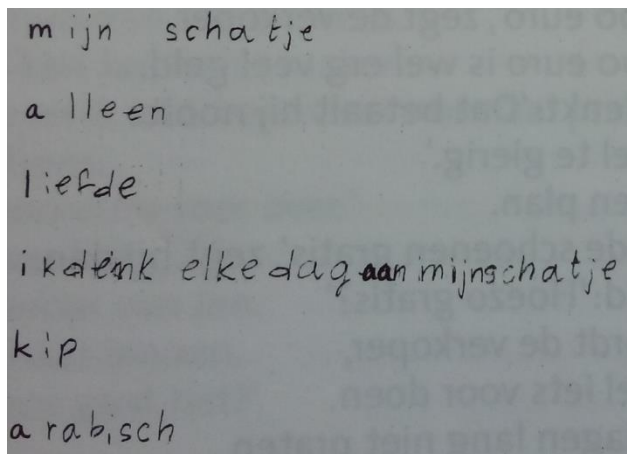
stap 5

Gesprek bij de associaties van stap 1: Wat betekent *gezin* voor ons? Gaat dat over de vorm (moeder, vader, kinderen) of over de emotie (liefde, warmte, zich thuis voelen, missen, ...)?

stap 6

De deelnemers schrijven een woordgedicht met de letters van hun voornaam over hun gezin. Het schrijven doen ze alleen. Zoeken naar woorden die precies zeggen wat ze bedoelen, is prettig in groep.

Voorbeeld: woordgedicht van Malika, een alleenstaande vrouw met liefdesverdriet

stap 7

Cursisten lezen elkaars teksten, of enkele cursisten lezen hun tekst voor.

Hoe eenvoudig teksten op dit niveau ook zijn, hou er rekening mee dat er emotionele momenten kunnen ontstaan, als cursisten uitleg beginnen te vragen aan elkaar. Net omdat de cursisten vaak nog weinig woorden ter beschikking hebben, geven ze hun emoties vaak rauw en heel sterk weer.

Voorbeeld 2: creatief schrijven bij *De taart van Tamid* – Ria Massy (*Wablieft*, 2014)

Dit boek gaat over Tamid, Syrische vluchteling in Antwerpen. De laatste regels van het derde hoofdstuk zijn:

***Als Ivan en Marina niet thuis zijn, is het stil in het gebouw.
Hij houdt niet van stil.
Stil is het moment na de bom.
Als het leven stopt***

stap 1

Hou een minuut stilte in de groep.

stap 2

Gesprek:

Welk gevoel hebben de lezers bij deze zinnen? Welke woorden vallen op?

Wanneer is het nog stil? Is stil altijd negatief? Wanneer is stil positief?

stap 3

De deelnemers lezen een gedicht of een korte tekst over stilte.

Voorbeeld:

***Dag zoon,
Stil in huis
omdat jij er niet bent
is veel stiller
dan stil in huis
voor jij er was.***

(Wouter Deprez)

stap 4 (eventueel)

De deelnemers maken een collage rond het woord stilte. Dat kan met lijm en papier, maar bijvoorbeeld ook op Pinterest.

stap 5

Wat betekent *stil* voor de lezers? Nu is het aan hen! De lezers

schrijven zelf een tekst van zes tot negen regels over *stilte*. Ze richten hun tekst aan een persoon die ze zelf kiezen, net zoals Wouter Deprez aan zijn zoon schreef.

Door cursisten te vragen om te schrijven aan een persoon, wordt de opdracht concreter voor hen. Dat werkt op dit niveau vaak het beste.

stap 6

Cursisten lezen elkaars teksten, of enkele cursisten lezen hun tekst voor.

Deze werkvorm is eenvoudig mee te nemen naar andere teksten. Een voorbeeld:

In het boek *De taart van Tamid* staat ook het verhaal *Wachten op mama*. Het verhaal gaat over Aras en zijn papa, Irakese vluchtelingen. De mama van Aras en zijn zussen zijn nog niet in België. Papa heeft gezegd dat Aras nog moet wachten. In het vijfde hoofdstuk staat:

'Nee, ik heb geen tijd,' roept hij.
'Waarom niet?' vraagt Tim.
'Gewoon, geen tijd.'
'Komaan, kom nu mee voetballen...'
'Nee, Tim, misschien morgen.'
Tim draait zich om en loopt weer weg.

Ik moet wachten, denkt Aras.
Papa zegt dat ik moet wachten.
Als ik niet wacht, komt mama niet.

Hij neemt de foto van mama.
Die staat altijd op de kast.
Hij gaat in de zetel zitten.
Hij steekt de foto onder zijn trui.
Hij doet zijn ogen dicht en wacht.
Hij wacht op zijn mama.
Heel, heel lang.

Tot papa thuiskomt.
Dan zet hij snel de foto weer op de kast.

stap 1

De deelnemers staan stil bij de zin 'Als ik niet wacht, komt mama niet.'
Gesprek: Wat denkt Aras? Wat denk je daar zelf van? Begrijp je Aras?

stap 2

Gesprek: Is wachten altijd negatief? Wanneer is wachten positief? Voelt dat voor iedereen hetzelfde aan, of is dat persoonlijk?

stap 3

De deelnemers lezen een gedicht of een korte tekst over wachten.

stap 4 (eventueel)

De deelnemers maken een collage rond wachten. Dat kan met lijm en papier, maar bijvoorbeeld ook op Pinterest.

stap 5

De deelnemers schrijven zelf een tekst over wachten. Je vraagt hun om hun gevoelens bij wachten te verwoorden in die tekst.

stap 6

Lezen van elkaar!

Voorbeeld:

*Twee nachten
als alle mensen op de wereld
echt allemaal en tegelijk
dezelfde kant op lopen
tolt de aarde dan
iets sneller rond
en mijn hoofd wat minder
ik wil dat graag
omdat ik veel te lang moet wachten
tot ik je overmorgen weer zal zien
ik weet
twee nachten duurt twee nachten
maar het lijken er wel tien*

Hans Hagen

Voorbeeld 3: creatief schrijven bij Nu niet. Nog niet – Siska Goeminne (Wablieft, 2010)

Dit boek gaat over Roos. Roos bezoekt Parijs samen met haar twee dochters. Roos moet een moeilijk besluit nemen. Het zal haar leven veranderen.

Roos weet dat ze een moeilijke boodschap zal moeten zeggen. Haar dochters weten het ook. Maar ze praten er niet over. Ze durven niet, nog niet. Iets wordt pas waar als het woorden krijgt.

stap 2

Toen ik voor de eerste keer hardop lachte in België...

Toen ik voor de eerste keer mijn partner zag...

Toen ik voor de eerste keer mijn kind voelde schoppen...

Toen ik mij voor de eerste keer blij voelde in dit land.

stap 3

Herinneren de deelnemers wat hun zintuigen ervoeren op een moment dat hun leven op het punt van veranderen stond? Dat zijn vaak momenten waarop zintuigen heel intens waarnemen. Je kan cursisten bijvoorbeeld herinneren aan de geur van een pasgeboren baby. Of aan de kleur van de lucht

In het eerste hoofdstuk staat:
“De lucht smaakt naar het zuiden.”

stap 1

Gesprek over figuurlijk taalgebruik. Wat roept het beeld op bij de lezers? Begrijpen de deelnemers wat er bedoeld wordt? Spreekt figuurlijk taalgebruik hen aan? Kennen ze andere beelden over lucht, in het Nederlands of in hun eigen taal?

de avond dat een dierbaar iemand overleden was, en het leven nooit meer hetzelfde zou zijn.

De deelnemers schrijven over een eigen ervaring die een keerpunt is geweest in hun leven. Hoe smaakte de lucht toen?

Help hen op weg!

Ze kiezen eerst hun ervaring, en praten daarover in duo's. Geef volgende opdracht: “Maak een foto van je ervaring. Hoe ziet de lucht eruit? Beschrijf die. Gebruik minstens twee verschillende beelden.”

stap 4

Lees elkaars teksten (voor) en verzamel de mooie beelden op een bord.

Katrien Janssens heeft jarenlange ervaring als docent in de basiseducatie in België. Ze werkt al enkele jaren als freelancer voor *Wablieft*, en heeft talloze lessuggesties bij de *Wablieft*-boeken uitgewerkt en uitgeprobeerd.

Ilona Plichart werkt als coördinator van *Wablieft* (www.wablieft.be/boeken).
Correspondentie: ilona.plichart@wablieft.be